

Laudatio

Arturo Sosa Abascal,
jezsuita generális
díszdoktori címének átadása alkalmából
a Babeş–Bolyai Tudományegyetemen

DIÓSI DÁVID

Babeş–Bolyai Tudományegyetem / Babeş-Bolyai University
Kolozsvár / Cluj-Napoca (RO)
david.diosi@ubbcluj.ro

Title: *Laudation. On the Conferral of the Honorary Doctorate to Arturo Sosa Abascal, Superior General of the Jesuits, at Babeş–Bolyai University*

Abstract: *This laudation, presented by the Dean of the Roman Catholic Theological Faculty at Babeş–Bolyai University, offers an insightful overview of the life and contributions of Very Rev. Fr. Arturo Sosa Abascal, Superior General of the Society of Jesus. Fr. Sosa's leadership is marked by a steadfast dedication to social justice, interfaith cooperation, and human dignity. This honorary doctorate serves as recognition of both his theological and scholarly achievements and his influential guidance in addressing contemporary issues, such as inequality, peace-building, and ecological responsibility.*

Keywords: *laudation; Arturo Sosa Abascal; Babeş–Bolyai University; doctor honoris causa.*

Reverendissime Domine, Domine Generalis!
Domine Rector Magnifice! Domine Praesidens Magnifice!
Excellentissimi Domini Archiepiscopi et Episcopi!
Illustrissimi Domini Prorectores et Domini Decani!
Reverendissimi Professores! Venerabiles hospites!

In hoc Regno nostro eruditionis instituendaeque in liberalibus disciplinis iuventutis, Collegium societatis Jesu, in Civitate Coloswar erigendum atque construendum statuerimus, [...], cuius maxime decori atque utilitati consultum semper esse cupimus, [...] ut et ornamento et commodo illi sit.

„Elhatároztuk, hogy országunkban, Kolozsvár városában, a tudomány előmozdítása és az ifjúság közt a szabad mestersegek elterjesztése végett a jezsuiták kollégiuma felállíttassék és megépíttessék, azt óhajtva, hogy ennek a városnak mindig is legnagyobb díszére és hasznára váljon, annak ékjévé és előnyére legyen” – olvashatjuk Báthory Kristófnak a kolozsvári magisztrátushoz intézett, 1580. május 5-én kelt levelében. Egy évvel később, 1581. május 12-én, Vilniusban, Báthory István, Lengyelország királya és Erdély fejedelme aláírta a kolozsvári jezsuita kollégium és az *Academia Claudiopolitana* alapítólevelét, amely leszögezi, hogy az itt tanuló fiatalok mind a baccalaureusi, mind a magiszteri, mind a doktori fokozatra előléphessenek, amint ez Itália, Gallia, Hispánia és Germánia akadémiáin jog és szokás szerint történik. Két évvel később XIII. Gergely pápa megalapítja a kolozsvári *Seminarium Pontificium ac Regium*-ot (*Pápai és királyi szeminárium*), amely által lényegében a Szentszék elismerte a már létező kolozsvári jezsuita akadémia egyetemi rangját. „Apostoli tekintélyünknel fogva – olvashatjuk a pápai alapító okiratban – Kolozsvár városában, mely kimagaslik Erdély többi városa közül, egy kollégiumot, azaz szemináriumot állítunk fel [...] hasonlóan a másutt egyéb kollégiumokhoz, szemináriumokhoz, amelyek felállításáról már rendelkezünk Csehország, Lengyelország és Németország területén.” A kolozsvári akadémia már alapításának pillanatától felkerült az európai egyetemek térképére, a szentszéki alapítással pedig a pápai egyetekem eminens sorába.

Az erdélyi első valóságos egyetem alapítói már a kezdetek kezdetén nagyban mertek gondolkozni, mégpedig egy olyan kilátástalan helyzet kellős közepén, amely nem igen kecsegtetett túl sok jóval, reménnyel. A siker kulcsa a jezsuita rend volt. A mintegy négy évtizeddel korábban alapított szerzetesrend frissessége, dinamizmusa, szellemi és lelki átütő ereje meghatározó volt kolozsvári egyetemünk számára. A jezsuita atyák Báthory Istvánt már bécsi fogsága idején (1565–1567) látogatásukkal, vigasztalásukkal és lelkesítő szavaikkal lenyűgözték. Már akkor a jezsuita rend szervezetsége tanügyi téren is egyedülálló volt. Az általuk igencsak jól átgondolt, valamint alaposan és figyelmesen kidolgozott központi tanrend lehetővé tette számukra, hogy egy egységes nemzetközi iskola-szervezetet építhessenek ki. Egyetemeik – beleértve a mi újonnan alapított kolozsvári egyetemünk is – nyitottak voltak a nemzetközi kapcsolatokra. Ez kezdettől fogva meglátszik a tanári kar minőségén, hiszen azok Rómából, Vilniusból, Bécsből és Krakóból érkeztek Kolozsvárra. Egyetemünk első rektora – a lengyel származású Wujek Jakab – nemzetközi hírű tudós, aki az első – és mindegy három évszázadon keresztül kötelező érvényben lévő – lengyel katolikus bibliafordítás készítője.

A 17. század elején a tudós jezsuiták távozni kényszerültek Erdélyből, de 1698-ban folytathatták akadémiai tevékenységüket Kolozsváron 1773-ig, a szerzetesrend feloszlataiságig.

250 évvel később, 2023-ban itt állunk az ősi jezsuita egyetem utódjának impozáns Aula Magna-jában, és abban az örömben van részünk, hogy tiszteletünk és elismerésünk jeléül *Doctor Honoris Causa* címet adományozhatunk Főtisztelendő Arturo Sosa Abascal jezsuita generálisnak.

Arturo Sosa Abascal 1948-ban született Venezuela fővárosában, Caracasban, 1966-ban lépett be a jezsuita rendbe, 1977-ben pappá szentelték, majd pedig 1982-ben letette az ünnepélyes fogadalmat. Filozófiai és teológiai tanulmányait a caracasi Andrés Bello Katolikus Egyetemen, illetve a római Gregoriana Pápai Egyetemen végezte. 1990-ben politikatudományban doktori fokozatot szerez a Venezuelai Központi Egyetemen, Caracasban. Több fontos vezetői funkciót is betöltött, amelyekből csak hármat szeretnék kiemelni:

1996–2004 között venezuelai provinciális, 2004–2014 között a Táchirai Katolikus Egyetem rektora, valamint 2016 óta jezsuita generális. Tanított a caracasi Andrés Bello Katolikus Egyetemen, a Venezuelai Központi Egyetemen, a Táchirai Katolikus Egyetemen, valamint vendégtanárként a Washingtoni Georgetown Egyetemen. Munkásságának fókuszpontjában a jezsuita lelkiség, az intellektuális apostolkodás, a másokkal való együttműködés, a legkiszolgáltatottabbakkal való szolidaritás – különös figyelmet fordítva a migránsok és a menekültek helyzetére, valamint a megbékélés és a párbeszéd előmozdítása áll.

A jezsuita rend nevelési és oktatási tevékenysége manapság is elismert és megbecsült szerte az egész világon. Jelenleg több mint 3.400 oktatási intézményt és 100-nál jóval több bentlakásos kollégiumot, illetve nevelőközpontot működtetnek a világon. Ezekből több mint 200 felsőfokú intézmény. Kolozsvári egyetemünk több oktatója is neves jezsuita egyetemeken pallérozta tudását és jezsuita szellemiségben nevelkedett. Ez is igazolja, hogy a jezsuita rend nevelési és oktatói tevékenysége nemcsak a dicső múltuk része, hanem a jelenben is világszinten fontos szerepet játszik. A jezsuita nevelés ma is nagy hangsúlyt fektet a szabadság felelős használatára, a diákok és tanárok közötti személyes kapcsolatra, a tanulás olyan örömére, amely lehetővé teszi a hallgatók számára, hogy egész életükben vágyódjanak a tanulásra, hiszen az intellektuális, érzelmi és lelki növekedés életünk egész folyamán folytatódik. Így az értékírányított jezsuita nevelés, amely önmagunk valós ismeretére, szeretetére és elfogadására bátorít, valamint a környező világ valós ismeretét nyújtja, tevékeny életre, mások kiváló szolgálatára készít fel. S habár a jezsuita nevelési és oktatási intézményekben különböző vallásokhoz és kultúrákhoz tartozó egyének vannak, mindannyiuk elé – függetlenül vallási felfogásuktól – Krisztust állítják az emberélet példajaként, akinek életéből és tanításából mindenki ösztönzést meríthet és elköteleződést tanulhat. Egyetemünk is elkötelezett a jezsuita szellemiség ápolásában, sőt mi több, fölötte büszkék vagyunk arra, hogy Románia legnagyobb, legrégebb és legjobban rangsorolt egyetemeiként akadémiai közegben is képviselhetjük a jezsuita nevelési

hagyományt, mégpedig nemcsak történelmi múltunk végett, hanem meggyőződésből is.

Az előbbieken vázolt jezsuita szellemiség legfőbb képviselője Főtisztelendő Arturo Sosa Abascal jezsuita generális. Ezért is méltónak ítéljük Őt a *Doctor Honoris causa* cím elnyerésére. Büszkeséggel tölt el bennünket – az ősi jezsuita egyetem örököseit – hogy a Rómában székelő legfőbb rendi előjárót kolozsvári akadémiai közösségünk tagjának mondhatjuk.

*Reverendissime Domine Generalis! Ad multos annos!
Omnia ad maiorem Dei gloriam!*